

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 77. str. Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Po krajinskom jarmoku.

Liberáli vypísali voľby krajinských vyslancov na termín od prvého do desiateho júna. Chýrne voľby tieto ale, ktoré v dejinách Uhorska sotva majú páru, podobaly sa viacej veľkému lichvacému jarmoku, ako voľbám krajinských vyslancov. Milliony a milliony vyhodili liberáli na zakúpenie voličov bez samostatnosti a presvedčenia, teda takej lichvy, ktorá krom podoby ľudskej, s ľuďmi žiadnej podoby nemá. Spôsob, akým tieto voľby prevedené boli haňa a potupa sú nielen pre tých, ktorí ich prevádzali, lež spolu a na deväťdesiat aj pre tých, ktorí za peniaze, žranicu a slopanicu predali sa liberálom ako odplekané telce.

V ktorých okresoch liberáli s peniazmi, s koňskými viršlami a s piatikou nič nevedeli vykonať, tam dopúšťali sa najhnusnejšieho terorizmu a najukrutnejšieho násilienstva. Tento terorizmus a tieto násilienstva páchali ale tie orgány verejnej správy, ktoré povolané sú svedomite plniť nariadenia krajinských zákonov a brániť práva ľudu z ktorého žijú a ktorý ich platí. Ponevác ale títo ľudia, ako to pri voľbách najnovšie dokázali, ani Boha, ani viery, ani svedomia nemajú, darmo by kto od nich očakával aby oni svedomite nasledovali krajinské zákony alebo bránili práva toho ľudu, bez ktorého by hladom pomreli, keby im chleba nedal.

Pri ukrutnom trýznení ľudu včas volieb vynikali slúžnovci, kravskí lekári, úradníci a obecní zamestnanci najposlednejšieho grádu okresní a obecní notári Zvlášte terorizmus týchto dedinských pisárov neznal žiadnej hranice. Toto ale

nech si dobre zapamätujú voličia v každom okrese a nech si dobre obezru svojho notára a klopnú mu náležite po prstoch, bo on neni pánom, lež sluho dediny a občanov. Notár je v dodine taký zamestnanec, ako hrobár alebo hlásnik a nemá práva s občanmi rozkazovať alebo ich trýzniť.

Liberáli ale v jejich zúfalstve, že už na veky odpadnú od masných hrncov, k dosiahnutiu víťazstva použili všetkých, i tých najnemožnejších prostriedkov. Pofažne kresťanskej ľudovej strany v prvom rade pozbavili platnosti všetky krajinské zákony. K vykoreniu ľudákov spriahli sa so židmi, socialdemokratmi, národniami. Ku svojej podpore zavolali celú armádu vojakov a žandárov. Výsledok tejto liberálnej brutality a neslýchaného terorizmu podávame v nasledovnom :

Vyvolení sú krajinskí vyslancovia

Kresťanskej ľudovej strany	13
Liberáli pracovnej strany	245
Kossuthovej strany	49
Justhovej strany	37
Mimostranní 67.	20
Mimostranní 48.	10
Národnej strany	7
Hospodárskej strany	3
Demokrati	2
Kresťanský socialista	1

Liberáli zvíťazili teda v týchto voľbách. Podarilo sa im utlačiť Justhovcov, ktorí mali predtým 140 vyslancov v sneme, včul ich ale majú len 37. Pošfastilo sa liberálom ťažkú ranu za dať Kossuthovcom, ktorí mali 90 mandátov, včul ich majú len 49. Najviac ale opálili liberáli ná-

rodniarských vodcov, s ktorými uzavreli paktum, že keď im pomáhať budú proti kresťanskej ľudovej strane, zabezpečia im isté mandáty. Národníarski vodcovia ohnive pustili sa do boja proti kresťanskej ľudovej strane a liberáli ako sa im odslúžili? Predtým mali národnosti 27. mandátov, včul ich majú len 7. Medzi tými sú Skyčák, Blaho a Juriga, na ukážku asi ako vyzerajú tí ablegáti, ktorí ubohý ľud slovenský, svoju vlastnú krv a kosť zradili a predali židovským liberálom.

Kresťanskú ľudovú stranu zničiť a vykoreniť nepošastilo sa liberálom. Má trinásť mandátov a pri náhradných voľbách dostane ich ešte viacej. Utrpela síce ztrátu kresťanská ľudová strana, trinásť jej vyslancov ale viacej stojí, ako dvesto tej darebnej strany. To dokáže najbližšia budúcnosť.

Židovské, socialdemokratické noviny, noviny národníarske «Týždenník», «Slov. Ľudové Noviny» a vládou, krajinskými peňazmi udržiavaný denník «Slovenské Noviny» vískaly od radosti nad porážkou kresťanskej ľudovej strany. Vypisovaly, ako kresťanská ľudová strana búri ľud po okresoch ako lapajú jej kortešov a zvlášte kňazov. O tom ale, ako vojaci, žandári, slúžnovci, notári trýznia slovenský ľud, tieto noviny, ktoré zo slovenského ľudu žijú, včas volieb ani slovíčkom sa nezmenily. Vládou platené «Slovenské Noviny» doprosta oslavovali atrocitu, ktoré liberáli páchali na slovenskom ľudu a o kresťanskej ľudovej strane opovážily sa ešte aj to písať, že po týchto voľbách vypovedať musí politický bankrot.

Nuž my vám otvorene povieme, že kresťanská ľudová strana aj včul pevne stojí a že po týchto voľbách akiste onedlho vypovedia politický a hmotný bankrot liberáli.

Smutná mravná nauka.

Srdce ma bolí, keď chytám do ruky pero, abych niečo napísal o tej porážke, ktorú v druhej vlasti našej slobodní murári, neznabohovia, liberáli, najmä ale židia namáhali sa zapríčiniť našej kresťanskej ľudovej strane. Oni všetci pracovali spojenými silami. A my kresťanský ľud? My roztratení sme na všelijaké náboženské sekty, národnosti a politické strany. Ký div, že

na takýto spôsob utrpeť museli sme porážku. Že nad zkríšením a víťazstvom starej zožidovčenej liberálnej strany židia jak veľkú radosť majú a že toto bez všetkej haňby aj na javo dávajú, vidieť z toho, že — jako počujeme — povestný Lojzo Rudnay, kandidát tej darobnej strany náramne mnoho telegrammov dostal od rabínov, od židovských krčmárov, v ktorých mu gratulovali, natoľko, že ho to až samého mrzelo. A v skutku je tak, židia majú príčinu sa radosť, ich veľké krivé frňáky zaňuchaly, že liberálne víťazstvo je aj jejich víťazstvo! Vedia oni, že pod panovaním starej liberálnej strany oni boli páni a keď liberálna strana buchla a nastúpila koalícia, jejich rožky začaly sa oblamovať, natoľko, že keby koalícia ešte niekoľko rokov bola mohla panovať, koniec by bol býval židovskému panovaniu.

Veľmi zaujímavé mravné naučenie vyplýva z víťazstva židovsko-liberálnej strany. Na koalíciu ustavične brechali nielen židia, ale aj národníari. *Hodža, kde si, ukáž sa, ktorý si na koalíciu toľko brechal a tej liberálnej strane cestu kliesnil, kdeže je tvoj mandát?* Pod koalíciou 27 ablegátov prišlo do snemu s národníarskym programom a teraz ich je len 7. Čo sa z toho učíme? To, že liberálny systém bez hrýzenia svedomia zagniavi všetko, čo sa mu neklania, či je to duch náboženský alebo presvedčenie národnostné.

Voľby by celkom ináč boly vypadly, keby ku príkladu národníari na horných stranách tábor kresťanskej ľudovej strany neboli potrhali. Dôkazom toho je aj to, že kde národníarstvo, táto pliaga slovenského ľudu, daktorý okres nezachvátilo, tam ľudová strana aj zvíťazila alebo aspoň vo väčšine bola, trebárs huncúti liberálni vytrhli jej z ruky víťazstvo, ako k. pr. v Prievidzi. A že ľudová strana v niektorých okresoch, ako na príklad na Čaci, v Dolnom Kubíne, v Kysuckom Novom Meste, v Považskej Bystrici prepadla, túto porážku privlastňovať môžeme jedine národníarskym buričom.

Skyčák a Blaho za to, že im vláda protikandidáta nepostavila, nielen, že zriekli sa kandidacie medzi iným v Bánovciach, v Trenčíne, v Trnave, v Pezinku, vo Zvolene a v iných okresoch za svoje považovaných, ale ešte aj verejne podporovali liberálnu stranu. Pfuj, haňba!

Teraz, slovenský ľudu vidíš už jasno, či

tvoji verní priatelia sú národnári a či ľudová strana? Nemôžu byť priateľmi slovenského ľudu tí havkáči, ktorí slovenskému ľudu — sám Boh vie na koľko rokov — zavesili na krky jarmo židovsko-liberálnej strany. Vidiš, jako ta tí národnári nielen opustili, ale za uistenie dvoch okresov aj zapredali!

Poľahky slovenského ľudu, program kresťanskej ľudovej strany je: ubohého Slováka hmotne *na nohy postaviť* a nemožným urobiť vykoristenie jeho skrže židov a iných úžerníkov a že v tomto ohľade kresťanská ľudová strana pre sloveský ľud aj mnoho vykonala, dôkazom je na príklad Pružina (v trencianskej stolici), ktorú obec židia boli by už predali, keby sa jej ľudová strana nebola zaujala. Dôkazom toho sú mnohé *licencie*, ktoré mnohé obce dostaly na prímluvu ľudových ablegátov a ktoré liberálna strana obciam viacej nedá, ba pravdepodobne aj dané odobere. Dôkazom toho je zákon o vyhodeni dane, ktorého cieľom bolo ľudu umenšiť a na kupcov-židov väčšiu farchu hodiť, o ktorom zákone ale liberáli už sa vyslovili, že ho kassirujú.

Národnárska strana ale poľahky slovenského ľudu jaký má program? Veru len ustavičné ohlasovanie toho hesla: «za tú našu slovenčinu», jako by slovenský ľud nič iné netlačilo! Nuž kto je taký osel, ktorý by to uveril, že tá liberálna strana z tých národnárskych požiadavok čo len za jeden máčik vyplní? Keď teda národnári proti ľudovej strane ustavične brechali, tú židovskú liberálnu stranu, kde potajomne, kde verejne podporovali, s tým nič nevykonali pre tú slovenčinu, chudobný ľud zase ale vohnali do jarma poľských židov.

Včul nech je Boh milostivý našej vlasti! Notári, slúžnovci a iní úradníci spojení so židmi utvoria takú ligu, že proti nej obrániť slovenský ľud znamená bude toľko, ako žiadať dačo nemožného.

Ubohý slovenský ľud, teraz uvidíš, ktorí sú tvoji priatelia a nepriatelia! Židia sa tešia, že panovanie jejich v krajine zase je už poistené; tebe ale slovenský ľud musí byť do plaču, keď uvidíš, že liberálna kančuka na teba je už upletená a to s pomocou národnárov.

Volič.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

O voľbe v okrese žabokrekskom.

Voľba krajinského vyslanca zakončila sa u nás 1. júna s veľkou radostou, nielen preto, že nám tí huncútski liberáli pri hlasovaní žiadnej prekážky nerobili a že sme zvíťazili, lež nado všetko preto, že sme si do snemu vyvolili jak telesne, tak duševne udatného a súceho muža, ktorý nás v každom ohľade zastúpi nielen v krajinských, ale aj v obecných záležitostiach. Liberáli nám ho aj závideli, keď si ho porovnali so svojim kandidátom, ktorého «*stehlíkom*» nazývajú.

Liberáli strašili nás do ostatnej chvíle, že bárs aj «*stehlík*» od kandidácie už odstúpil, predsa bude votisácia. Čo bolo teda robiť, okrem voličov Rudňanskej Doliny všetci sme sa shromaždili, následkom čoho prišiel do Žabokrek ohromný počet voličov. Dojímavý a veľkolepý obraz to bol, keď z vestenickej, novákskej doliny, Hradišťania, Skačanci, Návojovčania na žabokrekskom vršku shromažďovali sa v štyroch radoch pod zástavami. Na samom predku na sivom koni jazdil jedon vyslúžený husár a v ruke držal krásnu veľkú bielu, z hodbábu zhotovenú zástavu. Za ním kráčal predseda okresnej ľudovej strany Štefan Paška, na jeho pravom boku šiel kandidát pán Georg *Szmrecsányi*, potom nasledovala skačanská hudba a po hudbe viacej sto voličov.

V takto krásnom poriadku prišli naši voličia do svojho tábora pred hostinec Sárayho. Asi o štvrt hodiny, tiež v podobnom poriadku prišli voličia z dolného konca okresu. Volebný úkon bol veľmi krátky, ponevác predseda voľby ráno o 9. hodine vyhlásil *Szmrecsányiho* za jednohlasne vyvoleného ablegáta okresu. V tom okamihu zdvihli ho naši chynoránski voličia na svoje plecá a v sprievode viacej bandí a na tisíce voličov medzi hlučnými ováciami niesli ho po celom rynku.

Keď sa sprievod vrátil k volebnému miestu tu na jedon stól stál si pán Alois Fiebig a vyvoleného ablegáta pozdravil v mene všetkých voličov. Potom k zástupu držal reč pán *Szmrecsányi*. Konečne prehovoril aj pán Babcsan zo Szolcsán, čím sa voľba s najväčšou radostou skončila.

Hľa, milí ľudáci, učte sa z toho, že kde

katolícky ľud spolu drží so svojimi duchovnými, tam tvorí takú refaz, ktorú ani judácke peniaze, ani vyhrážanie, ani žiadne sladké a prázdne liberálne sľuby prelomiť nemôžu.

Eudák.

Z prievidzského okresu.

Volba krajinského vyslanca vypísaná bola u nás na deň 1. júna, to ale nebola volba, lež lúpež a zbojstvo. Náš kandidát, Koloman Brestyenzsky mal väčšinu 420 hlasov a predsa vyhral jeho liberalný protikandidát Lojzo Rudnay. Ako to možno, tážete sa? Prosím, nezapomnite, že sme v uhorskej krajine, kde volby neprevádzajú sa dľa zákona, lež hanobným, potupným šliapaním slobody a s lúpežou, celkom tak, ako za Bánffyho.

Nuž ale počnime od kraja.

My ľudáci v tom povedomí šli sme na voľbište, že odtiaľ ako víťazi sa navrátime, lebo veď nielen my sme vedeli, lež aj liberáli, že máme väčšinu. Bola to ozaj radosť, ako jásal ľud, keď náš pán kandidát i s jeho sprievodom po okrese chodil. Ľud všade vítal ho srdečne a veru nečakal od neho ani žranicu, ani peniaze, ako to robili nehanební a zakúpení liberáli.

Radosť bola v deň voľby pozreť na našich voličov, ako kráčajú v hustých radoch pod zástavami, so spevom a pri hudbe do Prievidze. Každý z nás presvedčený bol, že zvíťazíme a toto povedomie roznieťilo srdce nielen našich bratov ľudákov, lež aj našich horlivých Iudačiek, ktoré vypravdily svojich na voľbište, aby účasť braly v našom víťazstve. Neborky, aj ich radosť zmarily prechmaty a zbojstva liberálov.

— Ěljen! My zvíťazíme! — ozývalo sa z tisíc a tisíc hrdiel a radosť táto posilnila nás v našom presvedčení.

Deň volebný bol utešený. Slnko pražilo, to ale nezoslabilo našich v tanci a vo speve. Poriadok bol tak prikladný, že vojenský dôstojníci, ktorí chodili po našom tábore, obdivovali naše vrtké tanečnice a chválili ten poriadok, ktorý panoval medzi toľkým ľudstvom. Na pamiatku pýtali si od nás páni vojenský dôstojníci kortešské perá, ako znak, že s nami cifa.

Taká nálada panovala u nás ľudákov. «Zvíťazíme» bolo naše heslo a v tomto nikto ne-

pochyboval. My niektorí však vedeli sme od dávna, že strana Lojza Rudnaya k zlému a k podlému sa chystá. Veď liberáli od počiatku povrávali:

— Rudnay zvíťazí, čo by ľudáci o tisíc hlasov viacej mali! Takýto rozkaz vydal föispán a predsedovia volby previesť ho musia.

Že páchať sa bude krádež a zbojstvo, súdili sme z toho, že nám poslali za predsedu Csemeza, holičského fískála a za jeho pomocníka akéhosik Knoglera kolajkára. V Prievidzi nenašli k tomu súcich ľudí. Predsedov potom v Nitre náležite vyučili, čo a jako majú robiť, aby ľudákov utlačili.

Islo to dľa predpisu Gustáva Tarnóciho. Áno, veď sme v Nitrianskej, kde je pri voľbach hoc aké zbojstvo dovolené.

Volebný predseda postaral sa najprv o hlasovace miestnosti. Nedal šiatre alebo búdy postaviť, lež vyhladal dve miestnosti, do ktorých viedly dva tmavé gangy.

Nás ľudákov postavili na Drevený rýnok, istotne preto, aby liberáli nevideli koľko je nás, lebo by im voličia bolí poutekali. Predseda len dvom ľudákom dal paspartu, teda len títo mali dovolené k urne viesť našich voličov, kdežto na Rudnayho strane každý soplavý židák, každý najatý tulák, každý Pálfický pisar, hájnik a čert vie, aká háveď mali dovolené nielen slobodný pohýb, lež aj vchod do volebnej miestnosti. Títo oplaní pokúšali a navádzali našich v tom tmavom gangu, ktorý preplnený bol žandármami a ktorý k hlavnej miestnosti viedol. Títo darebáci medzi ktorými nachodil sa jedon veľkomožný ba aj jedon osvietený pán, navádzali našich s tým, že im hovorili, aby na to a na to meno votizovali. K tomu treba pridať, že menoslov voličov bol pofalšovaný. Mená, vek voličov a číslo domu byly mylne udaté, čo tiež bola príčina k odmršteniu hlasov. Predsedovia vliekli hlasovanie, ako sa im páčilo. Notári, akožto ztotožnitelia voličov bezočive pomáhali klamať a lúpežif s tým, že oproti prisahe luhali, že toho a toho ľudáka neznajú, ačpráve z jejich obce pochodil.

Nebudem ale do podrobna opisovať figle a huncútstva liberalných riaditeľov volby prievidzskej, len to pripomenem, že vzdor svevole predsedov, večer mali sme sto hlasov väčšinu a

ešte nehlasovalo asi desať našich čisto ľudáckych obcí, medzi nimi Handlová s 205 a Nemecké Pravno s 75 voličmi. Pýtate sa, ako že sme mohli prepadnúť? Nuž tak, že na Rudnaya odhlasovali kadejakí lumpi a sopliaci, ktorí ani vóto nemali, naše obce ale nepripustili k urne, ba ich rozohnať dali žandármi a vojskom.

Takýmto raubieryskym figlom obdržal Rudnaya 37 hlasovú väčšinu a s tým aj mandát. Ale aký? Pýtajte sa našich rozhorčených ľudákov. Od tých sa dozviete, aký je to mandát, kto je Rudnaya a čo sú to za ľudia, tí predsedovia volební. Ach, koľko nadáviek a koľko kliatby padlo na tých liberálov, ktorí viedli voľbu prievádzskú?

Lojzo Rudnaya, či sa nehaňbiš pre ten špinavý a ukradený mandát? Pfuj, haňbi sa, ak sa vieš! Tys nie našim poslancom, my Ťa ani vidieť nechceme. Peticiu zadáme proti tvojmu ukradnutému mandátu a zapravotíme tých, ktorí Ťa ho doručili. Pfuj! Haňbi sa! Uteč z tohoto okolia. My Ťa ani vidieť nechceme!

Rozhorčený ľudák.

Z okresu zlatomoravského.

V zlatomoravskom okrese previedli voľbu 1. júna. Kandidovaný bol Alexander Karácsonyi, opatovský farár a Julius Kelc statkár novoveský.

Náš okres je ľudový, veď ohromná väčšina ľudovej strany aj 1901. ostala v menšine len následkom prechmatov volebného predsedu a bašu. Roku 1904. Karácsonyi jednohlasne bol vyvolený a roku 1906. obsiahol abtegátsky mandát väčšinou. Liberáli vidiac včul pevné hrady ľudovej strany, vydali heslo: «Nech to čokoľvek stojí, ale preraziť musíme.»

Počnúc od fõispána až po ostatného hrbatého pisára všetci tým najhnusnejším spôsobom balamútili, podplácali a strašili ľudia. Moravčanov týmto odstrašili od Karácsonyho, že jak nebudú na liberála Kelca hlasovať, vláda vraj preloží stoličný dom do Levíc, kdežto Karácsonyi bol ten, ktorý zlatomoravčanom stoličný dom už raz zachránil v nebezpečenstve a na vždy zaisťil. V tomto balamutení ľudu vyznačil sa najviac zlatomoravský rychtár s jeho tuhým priateľom cestárskym komissarom, oba tieto páni zedli naj-

viac kňazských fajnových obedov a vypili najviacej vína kňazského.

Notári mali u nás voľnú ruku. Zlé jazyky hovoria, že fõispán vydal notárom tajné nariadenie, aby všemožne pracovali za liberálnu stranu. Následkom toho obický notár nedal sa tiež veľmi prosiť, div že si svoje pipasárové nožičky po kolená nezodral, tolko chodil za dôverou pre liberálov. Ponevác ale včul panuje vôbec veľká drahota, aj dôvera má svoju cenu. Spomenutý notár preto tiež nechodil s prázdnyimi rukami. Običania a najmä Machulinčania vedeli by rozprávať, jaký bol štedrý ten pán notárko na Običách v obecnej krčme a u Lévyho, v Machulincach ale u Zusmana. Len sa pilo a pilo neohroženo a pán notárko si akiste aj vyskakoval od radosti, že Karácsonyimu v jeho farnosti odoberú čo najmenej 50—60 hlasov. Liberáli mali ešte druhý spôsob k balamuteniu voličov: volali ľudí do svojej kancelárie a tam zaiste neshovárali sa s nimi o tom, jaký rozdiel je medzi osou a kosou, lež presviedčali ich, hrozili im, prosili, hrešili, objímali, ruky stískali, aby len moravský čierny slúžny bol s nimi spokojný.

A tak to šlo všade. Proti ľudovej strane najviac sa previnili susedné panstvá. Všetci vyšší a nižší sluhovia páchali tie najšpatnejšie násilenstvá. Hrozili sa, že nedajú lúky kosiť, hory rúbať, vrchovinu sbierať, siahly vozíť, vápno páliť, že odoberú pašu, atď. Vyhrážali sa natoľko, že daktorí biednejší podali sa mysliac: alebo hladom skapem, alebo sa poddám. Samostatnejší ale pánom jednoducho smele do očí povedali:

— Kos si lúku sám, rúbaj si drevo, odvážaj si siahly na chrpte a vápno si sožer!

Vy panstvá, takto sa odsluhujete ľudovej strane za to, že ona bráni proti anarchistom a socialistom trón a panovnícky rod, bráni veľké majetky, ktoré medzi sebou podeliť chcjú socialdemokrati? Veď vy ešte aj o pomoc budete prosiť tú ľudovú stranu — vtedy ale bude už neskoro!

Všeijakým nižším a vyšším, nadsluhom, sluhom a podsluhom pomáhal katovať ľudovú stranu aj vp. Ján Martinček, z božieho dopustenia kňaz a z arcikniežatskej milosti topolčiansky farár s červeným pásom a usmevavou tvárič-

kou. Tento pán opovážil sa povedať pred dvoma novovysvätenými kňazmi, že «Kristus bol prvý liberál a ja som Kristov liberál!» Nehaňbil sa so židmi a notármi len k vôli pánskej priazni v Topolčanoch, v Kostolanoch, na Skycove a neviem kde hanobiť a tupiť ľudovú stranu, túto jedinú ochranu uhorského katolicizmu. Za pánsky úsmev dal sa zhanobiť na Obicách a v Kostolanoch, kde mu ľud, bárs aj drzo, lež zrejme dokázal, že on neni pastier, lež pažravý vlk v pánovom ovčinci! A tí liberálni korteši, s ktorými chodil, na neho sa odvolávali, rieknuc ľudu: «Neni sme my proti vašej viere, veď hľa, s nami sú aj vaši kňazi, cirkevní hodnostári! Čo povedal Kristus Pán: «Beda tomu, od koho pohoršenie vynde!» Nebolo mu dosť, že sa sám stal liberálom, ale vzdor biskupskému nariadeniu u seba držal jedného kaplana, ktorého pre nebezpečné zásady biskup z pokuty preložil. Novému kaplánovi, ktorý je múdry výborný rečník, veľký horliteľ Krista, zakázal navštíviť v susednej fare v Opatovcch Karácsonyho a jeho kaplána, tí by ho vraj pokazili. Pane hodnostáru! To je ten váš liberalizmus, tá vaša slobodomyselnosť? A pamätáte sa na svoje nekdajšie verejné slová: «každý poriadny kresťan je ľudák!» Tak ste kepienok obrátil? Prečo? Začo? Vy máte akiste jakési tajné túžby! Veď ale aj tie sú už marné, bo celý svet nezávisí od sekretár-arcikniežaťa!

Následkom násilenstva a zrady vlastných bratov neni čudno, že sme prepadli. Nemali sme ani kniežata, ani slúžnvcov, ani notárov, ani ferštrov, ani sekretárov, ani učiteľov, ani banky, ani peniaze, ani pálené, nehrozili, neprosili sme — náš jediný prostriedok bol: slovo, presvedčanie — lenže ešte aj toto bolo marné pre zradu a zlý príklad Martinčekovcov. Kde nám už nikto nemohol ublížiť, tam škodili nám Martinčekovci.

Pri volbe sa držala najkrásnejšie opatovecká farnosť a najmä Obcice. Pánu obickému notárovi na prázdno kleply jeho štrbavé zúbky. Pod vedením pána rychtára Eleka Klikács všetci Običania došli s bielou zástavou, ba ešte aj žida Lévyho doniesli so sebou. Iba jeden sa našiel medzi nimi, ktorý odskočil do liberálneho tábora, ale sa tam bol len najest a napíť, potom zas prefrknul ku svojim a hlasoval

s nimi. Oddali 87 hlasov. V Kňazicách, v Opatovcch a Machulincách sa tiež našli korheli, ktorí hlasovali na liberála. Bolo ich 5—6. Ich mená len preto neuverejňujeme, lebo nechceme tieto noviny s nimi zašpiniť. Hovorí sa o nich, že boli lacní, lacnejší jako prasa od cecka. Tieto tri obce oddaly do 150 hlasov.

Preveľkú úctu zaslúžia naši Kňazicania, menovite pán rychtár Matias Pánik, Štefan Mravík so synom Kolomanom, Ladislav Szabó, Alojz Hlavaty, Lukáč Mravík, ktorí sa ani darom, ani hrozbou nedali zviest; mohli dostať tisíce a neprijali ich.

Ženy naše upevnily veľa klátivých ľudí so svojim oduševnením rečnícťvom — a vy dievčatá opatovské, kňazické, machulinské a obické prijmite za váš krásny spev a pekné vence verejnú vďaku a pochvalu, Judášom a slopajom ale nech svieta svetlo vyslopaného gaistu, včul a až na veky vekov.

Eudák.

Stotisíc robotníkov našlo prácu.

S robotníckym zákonom, pod koalíciou vynešeným vplyvom kresťanskej ľudovej strany takmer súčasne vyšlo to nariadenie ministra orby, aby v každej obci bol jeden taký člen obecného predstavenstva, ktorý v evidencii drží všetkých uňho prihlásivších, sa prácu hľadajúcich robotníkov a poradí im takých gazdov, ktorí zase hľadajú robotníkov. Jestli by ale patričný člen obecného predstavenstva nevedel o takých gazdoch, ktorí potrebujú robotníkov, v tom páde jeho povinnosťou je prácu hľadajúcich robotníkov oznámiť stoličnému sprostredkovateľovi práce, ktorý na stoličnom dome zapisuje všetky záležitosti robotníckeho ľudu v stolici, aby tento pomáhal voláko robotníkom a aby im on našiel prácu.

V minulom roku už 100.000 bolo tých robotníkov, ktorým takýmto spôsobom zaopatřili prácu.

Najlepšie vykoná robotník, keď sa s ostatnými robotníkmi svojej obce spoločne prihlási na obecnom dome. Že prečo je dobré takéto hromadné, húfne prihlásenie sa, to robotnému človekovi netreba obšírne vysvetlovať. Lebo tam, kde potrebujú robotníkov, nenajímajú ich po jednom, ale viacerých odrazu, hromadne.

Musíme vedieť, že sprostredkovanie robotníkov obecní, okresní notári alebo volaktory člen obecného predstavenstva zdarma vykonávajú. Len v páde, keď na výslovnú žiadosť robotníkov treba písať list tomu gazdovi ku ktorému by robotníci chceli vstúpiť do práce, treba na poštové trovy zaplatiť 20 halierov. A aby sa robotníci a zamestnávateľia mohli najst jeden druhého, aj gazdovia sa na sprostredkovateľa robotníkov obrátia. U tohoto sprostredkovateľa teda môžu zvedieť robotníci, že kde, na jaký čas, na jakú prácu a za jakú mzdu robotníkov potrebujú?

Robotníci, poťažne vodca do jednej skupiny sdružených robotníkov ale obrátiť sa môžu aj na ministerstvo orby listovne, len nech zreteľne napíšu, že jakú mzdu žiadajú? V tomto liste netreba okolkovať, netreba reči šíriť, netreba naň ani štempel, len jednoducho a zreteľne treba napísať, že čo chcú. A takto môže pokračovať aj ten gazda, ktorý hľadá robotníkov. Z našej krásnej vlasti za prácou veru netreba utekať do Ameriky. Môže tu najst prácu každý, komu sa chce pracovať, len sa treba vedieť za ňou obzreť.

Týmito záležitosťami poverený oddiel ministerstva orby potom odporúčanie sa robotníkov pošle tým gazdom, zamestnávateľom, ktorí hľadajú robotníkov a robotníkom zase sdelí mená tých gazdov, zamestnávateľov, ktorí potrebujú robotníkov.

Ostatné je potom vecou samých gazdov, zamestnávateľov a robotníkov, ktorí sa potom osobne môžu dohovoriť jeden s druhým.

Prirodzené je, že sa u sprostredkovateľa práce nehlási ani jeden taký robotník, ktorý v svojom rodisku alebo na okolí môže dostať jemu primeranú prácu. Rozumný robotník nebude túžiť za takou prácou, ktorú by dostal ďaleko od svojho bydliska, keby snáď aj mal výhľad na to, že tam niečo viac zarobí, lebo robotník zo svojej vlastnej zkušnosti vie, že v cudzine je aj o mnoho väčší zárobok menší, ako doma obyčajná mzda. Lepšia je vraj doma smydka chleba, jako v cudzine hus celá!

Minister orby týmto svojim nariadením ani nechcel to docieľiť, aby robotník odišiel z domu ak tam alebo na okolí môže dostať prácu, ale chcel byť na pomoci tým robotníkom, ktorí

v svojom rodisku alebo v stolici nedostanú prácu, aby sa mohli dostať ta, kde zas hľadajú robotníkov.

Vplývaním na utvorenie tohoto zákona dokázala kresťanská ľudová strana, že všemožne stará sa o stav robotnícky.

Uprimné slovo k voličom okresu nyitrazsámbokrétskeho.

V čísle 117. bežiaceho roku uverejnili «Slovenské Noviny» jeden bezočivý, opovážlivý a hnusný článok, ktorý písal Štefan Rudnay starší, obyvateľ divékujfaluský. Pán tento vidiac, že darebné je všetko namáhanie, voličov okresu žabokrétskeho odvrátiť od svojho milovaného kandidáta Georga Szmrecsányi a vediac, že naši statoční voličia pevne držia s jejich jedinými priateľmi, duchovnými to otcami, oprobaval a opovážil sa viacerých duchovných, medzi nimi aj mňa, najhnusnejším bezočivým spôsobom česť moju napadnúť, úfajúc sa, že na tento ošklivý a hnusný spôsob podarí sa mu voličov od duchovných svojich odtrhnúť.

Hrube sa ale zklamal, lebo vôbec všetci katolíci okresu tohoto znajú už nielen povinnosti, ale aj práva svoje občianske a preto pánu Rudnaymu nesadli na lep nikde, zvláštne farníci moji, ktorí — jako mi to mnohí z nich povedali — rozhorčení, hnusné to pismo hneď roztrhali a do ohňa hodili.

Moji farníci, jak skačanskí, tak aj návojovskí a hradistskí sú o mnoho vzdelanejší, jako že by sa dali omámiť. Opovážlivosťou je o nich takéto predpokladať, oni navzdor všetkého kunštovania votizovali pod krásnou bielou zástavou, ktorú sebe za svoje groše nadobudli.

Verejne musím vyznať, že jejich statočnosť, nábožnosť a mne vždy preukazovaná uctivosť a oddanosť je moja najväčšia nielen radosť, ale aj pýcha. Toto je požehnané ovocie mojej horlivej, skrz statného pána Paula Kuzmu, bývalého organistu-učiteľa mocne podporovanej, cez 34 rokov neunávene vybavovanej práce.

Bárs ale pán Rudnay týmto najpodlejším spôsobom vytýčený cieľ svoj neobsiahnul, postaral som sa preda, aby cestou súdu poučený bol o tom: či je dovolené o česť a dobré meno

zlodejským spôsobom niekoho chceť orabovať a ako slobodno kortešovať a ako nie.

Božské požehnanie nech prebýva s nami!
V Skačanoch dňa 27. mája 1910.

S úctou

Adalbert Keletsényi
tit. kanonik-farár.

Cteným voličom okresu prievádzského.

Ponevác včul v krátkom čase nemôžem sa všade osobne dostaviť, s týmto spôsobom vyslovujem moju najvrúcejšiu vďaku ct. voličom a drahým priateľom mojím za tú veľkú oddanosť a vytrvanlivosť, s ktorou sa oproti našej kresťanskej ľudovej strane a oproti mne pri posledných voľbách chovali. Radosť bola pozorovať tých 12 bielych zástav, pod ktorými dostavily sa k volbe obce: *Szebedrázs, Cígel, Veľká Csausa, Brusznin, Lipník, Morovno, Necpali, Poruba, Kanianka, Pravenca, Majzel a Szolka*. Z Lazian, ktoré vždy pod bielou zástavou chodievaly, včul — žiaľbohu — odtrhlo sa 20 pár voličov od starých bojovníkov, ináč ale aj *Lazany, Dubnica, Brezany, Nedožer, Polus, Chrenócz, Falovec, Rásztocsná, Malá Csausa, Opatovec, Koš, Šutovce* držaly sa pevne, taktiež aj *Handlová a Nemecké pravno* — a preto sme mali takú väčšinu, ktorú by spravodlivým a zákonným spôsobom nikdy prevýšiť neboli mohli.

Za nespravodlivé a nezákonné prevedenie volby cestou zákonnitou budem hľadať satisfakciu pravde ukrižovanej, vás ale, ct. voličia a drabí priatelia moji, za verné a zmužilé držanie sa najmä ale za tú trpezlivosť a odhodlanosť, s ktorou ste neľudskú, cez celú noc fahanú voľbu prestáli, nech všemožným spôsobom požehná vždy Pán Boh a vašim familiám nech udelí zdravia a spokojnosti.

Koloman Brestyenszky.

POLITICKÉ CHYRY.

Z kruhu kresťanskej ľudovej strany.

Členovia kresťanskej ľudovej strany vonkajší a krajinskí vyslanovia v piatok 3. júna shromáždili sa vo vlastnom kruhu a pojednávali rozumie sa o prečinoch páchaných pri najbliž-

sie prevedených voľbách. Všetci boli tej mienky, že tolko násilensťva ešte nikdy nepáchalo sa pri voľbách v Uhorsku. V najviacej okresoch najväčších pressii dopúšťali sa samí volební predsedovia.

Na Čaci ku príkladu volebný predseda tábor voličov kresťanskej ľudovej strany vykázal na tri kilometre od volebného miesta a v tejto veci s dôverníkami ľudovej strany nechcel ani pojednávať.

V Považskej Bystrici niekoľko dňami pred voľbami chodili žandári po okrese, pochytili sedemdesiatšesť voličov kresťanskej ľudovej strany, odviekli ich do stredišťa, tam ich zavreli do jednej miestnosti, ktorej dvere priklincovali. Chudiakov držali tam až do dňa voľby. Vtedy pre každého prišli dvaja žandári a viedli ho hlasovať na kandidáta liberálnej strany.

V najviacej okresoch kandidát liberálnej strany so slúžnym chodil z domu do domu po voličoch ľudovej strany, vyhrážal sa im a terrorizoval. V okrese rumskom liberálny kandidát hľadal osobne ľudáckych voličov a dával každému 40 korún na závdavok.

Ludácki voličia v najviacej ztratených okresoch zadajú petície a obžalujú fõispánov a slúžnych, ktorí terrorizovali ľud. Obžaloby zadané budú aj proti viacerým volebným predsedom. Dľa všestrannej mienky ztrata kresťanskej ľudovej strany pri týchto voľbách, medzi osiatnými stránkami opozície je ešte najmenšia.

BESEDNICA.

O kňazoch.

Napísal Ján Horváth, keplán vustrkovský.

(Pokračovaní.)

Najväčšia príčina toho, že šimfuje sa na kňazov je to, že on káže a ohlasuje zákon a príkaz boží a k zachovávaní jeho povzbudzuje veriacich. Nuž ale, či on k tomu voľakoho nútiť môže? Násilnosťou snád alebo pokutou? Nie! Veď keď voľakto nechce zachovávať príkaz boží, kňaz ho preto neobesí. Keď teda

Španielský kráľ a jeho syn dedič trónu.

kňazi k zachovávaní príkazov a čineniu dobrého nikoho nenútiť, prečo im tak veľmi nadávajú?

Mnohé veci a práva svet kňazom ani dopriať nechce. Takáto vec je politika. «Kňazi nepolitizujte, to vám nepatrí!» Takto kričí svet medzi iným na kňazov.

Teda tak? A prečo že by kňaz nemal aj politizovať? Či kňazi neni sú podobne občania krajiny, jako i tí panáci, ktorí takto vykrikujú a do sveta búchajú? Či učenosť a vzdelanosť kňazov nepožaduje, aby oni toto právo čo najľobodnejšie požívali, viacej ešte jako vše-

lijákí dovandrovaní trocháři? Ja ale velmi dobře vím, přeco mnohým tak do očí padá politizovanie kňazov: preto, lebo kňazi aj v politike chcjú uskutočniť kresťanské zásady s tým, že len na takého hlasujú. ktorý stojí na základe, fundamente kresťanstva.

Kdeže sa ozaj viacej vykonať môže proti cirkvi Kristovej, jako na bojišti politickom a preto, kde treba tak tvrdo a smelo vystúpiť za zásady kresťanské, jako práve v živote politickom? O milí páni moji, ktorí krútite nosom, keď vidíte kňaza svoje presvedčenie vyjavovať ohľadom politiky, poviem vám, kedy nebudú politizovať katolícki kňazi. No kedy? Vtedy, keď v politike nebudú napádať kresťanstvo, vieru, jedným slovom všetko, čo je nám sväté. Zatiaľ ale bezbožnosť usiluje sa zvláštne v politike utlačiť vieru i živého Boha, zatiaľ kňaz bude, ba musí politizovať.

Áno, to by sa ľúbilo svetu, keby politika všade vykonávala také zločinstva, jako vo Francúzskej! To by si žiadali bezbožníci! Vieru ale treba vyznávať a zastávať, kdekoľvek poskytuje sa k tom príležitosti. Takáto príležitosť je politika. Ďalej každý verný katolík povinný je vieru svoju brániť. A jaký katolík by bol ten kňaz, ktorý by svoju vieru nehájil vo verejnom živote za každej príležitosti, ktorá sa mu poskytuje?

Raz som cestoval do Nyitry. Istý panák videl, že som je kňaz a začal sa mu na to nos krútiť, že som sa obával, že sa mu celkom zkriví. Bolo ostatne v tom vagóne viacej krivonosých panákov a hneď mali znamenitý predmet, o čom sa vypráváť.

— Tí kňazi, sú to len páni. Mali by pešky chodiť, jako chodil Kristus pán a apoštoli. Hja, ale oni chodia po železnici, na hintovoch atď.

Sprosták! — myslol som si v sebe. Nevie, že keby za Kristových časov bola bývala železnica, elektrika, Kristus Pán a apoštolia hádam tiež by neboli peši chodili. Ani to sa neučil ten krivonosiak, že voľakedy nielen chudobní ľudia, lež králi, cisári chodili bosí, že kráľovské dcéry, grófske dámy priadly kúdel a synovia výtečných mužov pásli ovce. Ten krivonosiak teda keď sa chce starých časov držať, nech necestuje po železnici, lež hádam na — somárovi. On to ale nerobí. Prečo? Hja, veď musí ísť s pokrokom. Nemôže bosy chodiť a zajačie kožky predávať, jako jeho otec. Na kňazov toľko vykrikujú, že sú nepriateľmi pokroku a tu ho máš! Keď vidia kňaza po železnici, to im už vrtí v nose, lebo dľa jejich mienky Kristus pán by to nebol urobil.

Dvaja starší kňazi v Nitre zostúpili z vagóna. Od stanice išli peši do mesta. Bolo tam fíjakristov až hrúza! Nesadli si na vozík fíjakerský, lebo v ceste chceli odbaviť dajakú záležitosť. No a čo myslíš, milý čitateľu, jako asi mysleli o nich tí fíjakristi? Keď išli okolo nich, posmievali sa im takto:

— Hotel zu Fusz! — Nehanební židáci posmievali sa im, že idú peši.

Raz som sa aj ja viezol na hintove a hneď som počul posmešné poznámky:

— Jaký pán, jak sa vezie na koči!

Druhý raz ma volali spovedať do filiálky a prišli pre mňa na velikánskom tarnom voze, tak že skoro rebrikom som sa musel naň vyskriabať! No aj tu som musel počuť poznámky:

— Kňazovi sa predsa nesluší viezť na takomto vozíku!

Ide kňaz na hintove, zle ja; ide na batáre? zle je; ide na železnici? zle je. Na to všetko sa krákorí: «je to veľký pán!»

Keď som mal byť vysvätný za kňaza, stretnul som sa s jedným starodávnym kamarádom. Ten ma takto oslovil:

— Janko, však ti bude dobre. Budeš pána hrať, nemusíš nič robiť a môžeš vždy dobre jesť.

Takto smýšľajú mnohí ľudia. Prečo? Preto, lebo neznajú povinnosti kňazské. Sú ľudia, ktorí si myslia, že orať, kopáť, drevo rubáť, to je robota; duševnú robotu ale nepovažujú za prácu. Takto smýšľal aj ten horespomenutý kamarád.

Či je tomu ozaj tak, že kňazi sú celkom bez roboty? No veru, já na toto len toľko povedám, že kto zná zamestnanie a povolanie kňazov, vie, že je tam dosť robnty. Milý hratku môj, id len do fary a najdeš tam izbu, v ktorej pri stolíku veľký čas strávi ten pomlúvaný kňaz. A čím sa zaoberá? Píše. Čo asi píše? Píše a odpoveď dáva vo všeliakých záležitosťach, ktoré sa týkajú jeho veriacich; v záujme veriacich píše vikárovi, dekanovi, búdto ministrom, píše na sirotského, služneho, notára školdozorcu atď. A či to není práca? Je. Ale túto prácu len ten vie oceniť, kto ju zkusil, iný veru: nie.

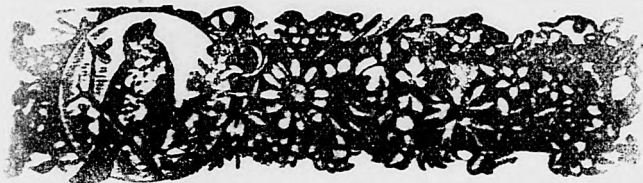
A spovedať? To není práca? Či je to snáď zábava? Veru nie! Nech je zima alebo leto: spovedať musí. A mnohorozy cez hodiny musí tam stráviť. Ťahá do seba zápach spovedajúcich sa ľudí, často bez odpočinku hodiny a hodiny sedí v spovednici, tak že ho každý úd bolí, hlava sa mu skoro roztrhne a predsa musí spovedať.

No, ale toto není ešte to najťažšie. Ťažká vec je toľké hriechy počúvať asice pozorne, lebo k tomu ho viaže odpovedlivosť. Totižto musí si hneď rozmysleť: či tohoto človeka mám sa ešte dačo pýtať, čo mu mám povedať, akú radu mu dať, či môžem mu dať rozhršenie alebo nie, či môžem aj za všetko odpovedať pred Bohom, abych si dušu svoju nezatrtil! Toto není maličkosť, lež tá najťažšia vec.

Túto vec kňaz nemôže na ľahko brať, ponevác ho k tomu strašná odpovedlivosť viaže a preto musí to vykonať svedomite: táto svedomitosť ale vyžaduje od kňaza veľkú trpezlivosť, ťažké namáhanie! Teda spovedať je ťažká práca a síce tá najťažšia. A preto milý bratku, ty si šimfoval, hrešil na kňazov, ale či si sa z toho usiloval aj očistiť?

(Pokračovanie nasleduje.)

Jak si kresťan, drž sa ľudovej strany.

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v sobotu 4. júna vrátil sa do Viedne z jeho výletu do Bosny a Hercegoviny. Otvorenie nového krajinského snemu previesť sa má za prítomnosti jeho veličenstva, ktorý z tejto príležitosti 18. júna na viacej dní navštívi Budapešť.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 28. mája slávil svoje meniny, z ktorej príležitosti stoličné a mestské vrchnosti predniesli mu svoje blahoželania, spevokol pred biskupskou residenciou usporiadal serenádu, kongregácia mariánska, katolícka praeparandia a ženský patronáž milovanému arcipastierovi predniesli srdečné ovácie. — Dňa 1. júna osvietený pán biskup odcestoval do obce Abaszéplak, kde po sv. omši 142 veriacim udelil sviatosť birmovania. Miestny farár v ten deň slávil práve 30-ročné jubileum svojho vysvätenia za kňaza a 20-ročného účinkovania svojho ako farára. — Sestra Laurencia, mniška tunajšieho kláštora Uršuliniek, v 83 roku pracovného a blahonosného života 28. mája usnula sladko v Pánu. Pochoval ju Ondrej Kozora, praelát-kanonik a mestský farár za prítomnosti početného obecnstva, Euard Medveczky praelat, veľpraepošt a 7 duchovní za zomrelú slúžili sv. omše. — Spolok Alžbety, ktorý má za cieľ podporovanie chudobných a opatrovanie zvlášte nevyliciteľných chorých bez rozdielu náboženstva, 30. mája odbavoval valné zhromaždenie pod predsedníctvom osvieteného pána biskupa. — V kláštore Uršuliniek minulý týždeň vystavené boli ručné práce žiačiek, v prácach týchto vyučuje dievčence a vystavu usporiadala mniška mater Aloizia. — V kaplane spolku katolíckych tovaryšov 5. júna odbavovali odpust, z ktorej príležitosti svätú omšu slúžil spráca a zakladateľ spolku, Ludvik Konrady a oduševnenú kázeň držal biskupský notár gróf Hadrian Csáky. — Kruh katolíckych učiteľov biskupstva košického 4. júna vydržoval svoje riadne ročné zhromaždenie. — Štefan Bessenyei, opát a farár mesta Sátoraljauhely, po smrti Juliusa Breth vymenovaný je za okresného vicedekana. — Rudolf Majtényi, kňaz košického biskupstva vymenovaný je za vojanského farára v reserve.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Katolícke obecnstvo s všestrannou oduševnenosťou očakávalo deň 29. mája. V tento deň ráno prisiel sem so svojim sprievodom osvietený pán biskup košický, dr. August Fischer-Colbrie. Početné deputácie všetkých katolíckych sdolkov a množstvo ľudu očakávalo na stanici obľúbeného arcipastiera, ktorý i hneď započal svoje apoštolské dielo a v kláštore anglických mnišiek hneď po príchode slúžil

sv. omšu, držal kázen a po tejto udeľoval sviatosť birmovania, po čom viedol processiu s prevelebnou sviatosťou oltárnou. Popoludní o pol tretej hodine v kostole františkánskom [mal kázeň ku kongreganistom katolíckeho gymnázia a do kongregácie marinskej prijal 24 žiakov, po tomto účasti bral na zasadnutí kongreganistov v gymnaziume a na slávnosti, ktorú ku jeho počte zriadily žiačky v kláštore mnišiek. Večer g siedmej hodine osvietený pán biskup vo veľkom kostole mestskom za prítomnosti mnoho národu v sprievode zodpovednej pobožnosti a kázne do ženskej kongregácie mariánskej prijal 80 dievčienec. Pri slávnostnom vítaní osvieteného pána biskupa vyznačili sa zvláste: Adalbert Zaborovszky, praepošt a farár mestský Julius Magyar, mestský hlavný notár, Viktor Sally hlavný a Ján Halmy podkapitán mestský, v prvom rade ale Matias Uhlarik, predseda kráľovského súdu a spolu predseda katolíckej obce, ktorý na počtu osvieteného pána biskuza zriadil aj slávnostnú večeru.

Podlý útok. Z Dolných Bziniec (Alsóbotfalú, stol. nitrianska) sdeľujú, že tam vo sviatok Božieho Tela, tamojší obyvateľ Ján Krokvička, ktorý je známy ako sociaáldemokrat, pre cirkevnú daň povadil sa s farárom Adalbertom Kovalikom a nožom ho na viac miestach bodol, následkom čoho Kovalik utrpel povážlivé úrazy a teraz leží ťažko chorý. Žandári previedli vyšetovanie a útočníka zatkli, aby mal času rozmyšľať nad zkazonosnými naukami červeného socializmu.

Demonštrácia v kostole. Z Fiume sdeľujú, že sa v tamojšom farskom kostole v svätodušné sviatky odohraly škandátosne výjavy. Kostol bol preplnený ľuďmi. Asi 3200 osôb sa prihlásilo ku birmovke, ktorú prislúchoval nový zenggský biskup Rochus Vučič. Medzi veriacich sa zamiešali aj socialisti, ktorí v kostole demonštrovali. «Preč s kňazmi, preč s cirkvou!» — volali a hvízdali. V nebezpečnej tlačnici, v ktorej nesmierne množstvo ľudu pristupovalo ku birmovaniu, boli ranení. Jednomu dieťatu zlomili rameno a iné dieťa zadlávali. Birmujúceho biskupa zástup pritiskol ku oltáru. Biskup Vučič od spary dopoly omdletý klesol na jednu stoličku. Nato jeden kňaz oznámil, že birmovanie odročili. Zástup nato nespokojne začal robiť hluk ku čomu ho socialisti ešte väčšmi podnecovali. Poriadok sa úplne narušil a veriacich len horko-ťažko bolo možno z kostola odstrániť.

Usmrtil ho elektrický prúd. Zo Serede (stol. prešporská) sdeľujú, že poštový dozorca Jozef Lenner na námestí pred tamojším obecným domom na telefonovom stĺpe chcel opraviť telefonové vodičko. Na tom istom stĺpe hore vyššie sú umiestnené aj dróty elektrického vodička na osvetľovanie. Lenner sa medzi prácou dotkol tohoto vodička a elektrický prúd ho usmrtil.

Ohne. V obci Zemplénavásárhely, ako zo Sátoraljauhely oznamujú, minulý týždeň vypukol oheň a zohorelo 67 domov so všetkými bočnými budovami. V domoch zahynulv mnoho domácich zvierat, hospodárskeho,

domáceho náradia a potravných článkov. Obyvatelia obce sú zväčša bez prístrežia. Škodu šacujú vyše 300.000 korún. V prospech pohorencov hlavný slúžny zaviedol sbierku. — Z Carihradu sdeľujú, že v Beyrute minulý týždeň pustošil veľký oheň a viac štvrtí mesta zhorelo. V ohni mnohí ľudia prišli o život. Škoda činí asi 4 milióny frankov.

Pre fajku doháou. Šuster Daniel Klenč a Georg Jósvai v Šárospataku v tieto dni si v krčme viac vypili a potom spolu šli domov. Na ceste si Klenč zapálil na fajku, načo aj Jósvaj dostal vôľu ku fajčeniu a prosil si od Klenča dohánu do fajky. Klenč mu na prosbu surove odpovedal, z čoho povstala zrada a Klenč svoj dlhý nôž vrazil do Jósvaiho, ktorý naskutku zomrel. Klenča zatkli.

Otrávil si krv. Zo Sátoraljauhelyu píšú, že ungvársky grécko-katolícky kanonik, titulárny prepoš a výtečný cirkevný spisovateľ dr. Alexander Mikita jedným šparcháčom na zuby čistil si nechty, medzi čím si pichol do prsta. Ruka mu čoskoro zapuchla a za príznakov otrávenia krve zapuchlo mu aj celé rameno. Na radu ungvárskych lekárov kanonika zaviezli do nemocnice Alžbety v Sátoraljauhelyi, kde mu spravujúci hlavný lekár dr. Móric Chudovszky ranený prst naskutku odrezal, ale pomoc vtedy už bola pozde. Prepoš minulý týždeň zomrel. Jeho mrtvolu zaviezli do Ungváru.

Gróf — kramárom. Z Frankfurtu oznamujú, že grófa Maximiliána Taufkirchena, ktorý svoju manželku a sedem dietok z jedného malého skliepku udržuje pozbavili grófskeho titulu, lebo dľa bavorského šlechtického zákona taký človek, ktorý prevádza verejný obchod, nemôže nosiť grófský alebo barónsky titul.

Nový vynález. Z Bradochu (štát Pensylvánia) sdeľujú, že v Amerike vynašli taký stroj, pomocou ktorého z benzínu taký plyn možno vyvinuť, ktorý bez dymu bude hnať lode, čo pre válečné lode bude mať veľký význam, lebo zmiznú z nich vysoké komíny a pretože sa z nich nebude dýmiť, nepriateľ nebude vedieť, že kde sa lode nachodia. Ale tento vynález aj nedostatku kamenného uhlia urobí koniec, lebo týmto strojom možno aj kúriť a svietiť. Kúrenie a osvetľovanie týmto strojom bude veľmi lacné, lebo obidvoje aj v tej najväčšej zime nebude stáť denne vyše 30 halierov. Sám stroj je taký lacný, že si ho každá domácnosť bude môcť zadovážiť a narábať s nim bude vedieť bárs, ktorá dedinská slúžka. Stroj v Amerike už upotrebuje.

HOSPODÁRSTVO.

Hnojenie lúk.

Ačkoľvek pokrok v roľníctve stále stúpajúcou spotrebou umelých hnojív priamo bije do očí a ačkoľvek na mnohých krajoch aj pri lúkach možno pozorovať potešiteľný prevrat, predsa sa najde ešte mnoho takých hospodárov, ktorí sa dôležitosti umelému prihnojovaniu lúk tvrdošijne stavajú na odpor.

Lúka práve tak vyžaduje nahradenie tej výživy, ktorú pri rastení tráva spotrebovala, akokoľvek aj roľa. Aj množstvo týchto lúke potrebných výživných látok veru není také nepatrné, ako by sme si to mohli mysleť. V 80 metrických centoch sena, ktoré číslo znamená priemerne dobrú kosbu z 1 hektára, je obsaženo: 124 kilogrammov dusiku, 128 kgr. drasla, 35 kgr. kyseliny fosforečnej a 76 kgr. vápna.

Pri takomto veľkom spotrebovaní živnej látky zo zeme, musí každý nahliadnuť, že to lúke treba nahradiť hnojením; čím viac pôde odebereme, tým viac jej musíme zase dať. A koľkí gazdovia že na toto myslia? A veru by si na tom veľmi mali dať záležať, aby ich lúky zostaly pri sile. Jestli sú lúky výnosné, je v gazdovstve mnoho krmu, mnoho dobytky, mnoho maštalného hnoja, a dobrá úroda na poli.

Na zlých a nehnojených, na neopatrovaných špatných lúkach vyžaduje kosba a hrabačka veľa práce, ale sena býva málo a aj to zlé, následkom čoho potom pravda niet ani dostatočné množstvo hnoja. A v ktorom gazdovstve chýbí hnoj, tam niet podmienky k výnosnej žatve. Na lúke ktorá nebýva hnojená rastú jednotlivé rastlinky vedľa seba rok po rok slabo, nerozrastajú sa. Jestli sa im ale pohnojí, aj sa rozrastú, aj zbudujú. Lenže majiteľ lúk musí vedieť, že účinok hnojenia lúk na vzrast rastlín nebýva rovnaký.

Niekdy sa síce docielilo jednostranným hnojením kainitom alebo Thomasovou múčkou značne väčšieho výsledku, ale podmienkou dobrej kosby predsa je súčasné hnojenie obidvoma menovanými látkami, lebo hnojením draselnato-fosforečným sa zvyšuje nielen množstvo, ale aj jasnosť krmu a to trvale, predpokladajúc pravda, že vodné pomery patričnej lúky sú v náležitom poriadku a že v pôdach na vápno chudobných je o potrebu vápna postarané. Roľník ale môže semenom z vyhnojenej lúky vyživíť dvakrát viac dobytky, ako to mohol predtým, keď lúka bola jalová.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provoazovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Cieľ ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľ sa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredu. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára není potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Chemické rozeberanie takého semena dokazuje, že kyseliny fosforečnej je v ňom skoro dvakrát toľko, než v sene z lúky nehnojenej. Z krmu z lúky dobrej dávame tedy zvieratám k ich výžive potrebnú kyselinu fosforovú v hojnejšej miere, čím docielujeme zase silnejší dobytok, ktorý nám potom dá väčší užitek. Bár celé množstvo kyseliny fosforovej aj nebýva úplne spotrebované ku tvoreniu sa tela zvierata, to predsa nijako nevychádza na zmar, lebo zostane v hnoji, ktorého dobrotou je zase napomôžená úrodnosť poľa. Že koľko je treba dať z obidvoch hnojív, z Thomasovej múčky totižto a kainitu, to závisí od pôdy a od toho, v akom stave sa lúka posiaľ nachodí. Jestli je táto dobre opatrovaná, jestli bola už predtým pravidelne hnojená, treba sa postarať len o náhradu výživných látok pre rastliny, ktoré každoročná kosba lúky odberá; kde sa však vec nemá takto, vtedy na lúkach dosiaľ nehnojených, tam treba zásobiť pôdu nadbytkom látok, ktoré rastliny potrebujú.

Čo sa týka povahy pôdy, odporúča sa na hlinaté lúky na 1 hektár 4 metrické centy kainitu, kdežto ostatným, draslo postrádajúcim lúkam sa má dať 6—8 metrických centov.

Množstvo hnojenia fosforečného vo forme Thomasovej trosky, ktorú vo väčšine prípadov možno nazvať pravým lúčnym hnojivom, má byť pre všetky lúky bez výnimky v prvom roku 6—8 metrických centov na 1 hektár, ale v nasledujúcich rokoch možno množstvo redukovať na dve tretiny, čo pre úplné pohnojenie lúk celkom dostačuje.

Bohužiaľ je ešte mnoho majiteľov lúk, ktorí zanedbávajú pravidelné hnojenie v tej klamnej mienke že jedno vydatné pohnojenie zásobí lúku živinami na niekoľko rokov. Jeden rok sa síce dopúšťa pominiť hnojenie, ale to sa môže stať bez škody len vtedy, jestli je lúka v zvlášte dobrej sile a jestli sa jej v predošlý rok dostalo hojného pohnojenia.

Čas hnojenia sa riadi dľa toho, či soli draslate a Thomasovu múčku chceme naraz rozprášiť alebo každé hnojivo o sebe. V prvom prípade treba hnojiť pozde v jaseň, čo platí menovite pri kainite, kdežto rozhádzanie Thomasovej múčky není tak viazané ku času a môže sa rozsiať alebo v jaseň alebo v zime, alebo zavčas na jar, prípadne aj po prvom kosení dľa toho, či je k tomu priaznivé počasie.

Pre výsledok ale istejšie je vždy súčasné upotrebenie obidvoch hnojív v jaseň alebo v zime. Veľmi dobré je, jestli hnojenú lúku pobránime, ale sa to nemá robiť vtedy, keď by sa bránou pučiacim korenkom poškodil mohlo.

Jestli lúka potrebuje vápno, čo niekedy poznať z toho, že je na nej mnoho štiavu, prasličky, ale málo datelinky, pohnojme ju najprv, jestli je jej pôda ťažká, 12 metrickými centami páleného vápna, jestli je napoly alebo celkom piesočnatá, 24 metrickými centami nepáleného vápna.

Že či v pôde lúky jest dostatočné množstvo vápna, tomu by sa vôbec mala venovať veľká pozornosť, lebo nedostatok vápna býva často príčinou slabej úrody mnohých lúk. Priaznivý účinok vápna je to, že rozpúšťa draslo v pôde a krm z pôdy vápnom zásobenej je najvýživnejší a napomáha vývin zvieracieho organizmu, hlavne kostry.

Najprihodnejší čas na rozhádzanie vápna je jaseň a zima. V tomto čase rozhodené vápno má ešte dost času, aby vniklo do pôdy, v nej sa rozložilo a hneď počiatkom vegetácie (keď začnú rastliny ožívať) sa uplatňovalo. Zavláčenie vápna bránami, ak to pomery ináčej dovoľujú, je lúke len ku prospechu.

Že racionálne hnojenie lúk prináša užitek, to dokazuje skúsenosť averu by sme si priali, aby všetcia gazdovia prišli k tomu presvedčeniu, že lúky treba hnojiť každoročne.

DOPISY.

Z Kolačkova.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Sme po ablegátskej voľbe. Zvífazila ľudová strana. Statočný ľud sa teší. Liberáli chodia s ovesenými nosami. I my sme tu čistý ľud. Z počiatku naši voličia boli všetci na kandidáta ľudovej strany, Antona Beszkid. Keď ale Beszkid nedával toľko piť, koľko oni očakávali, zachcelo sa im po druhej strane, po druhom kandidátovi.

Prišiel liberál Salamon, začala sa pijatika a naši voličia sa stali skoro všetci Salamonisti. Tomáš Žoldák rychtár, ktorý prijal od Beszkida na počastovanie voličov 10 korún a v ktorého dome sa pilo na Beszkida, prvý odpadnul od neho a stal sa najzafatejším kortešom Salamonovým. Takého rychtára má Kolačkov!

**Neváhajte, keď vás hlava
boli lež potrebujete hneď**

Beretväs-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhš
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

**Dorába Tomáš Beretväs, lekárnik Kíspeszt. Pri 3 škatulkách
sasielka franko..**

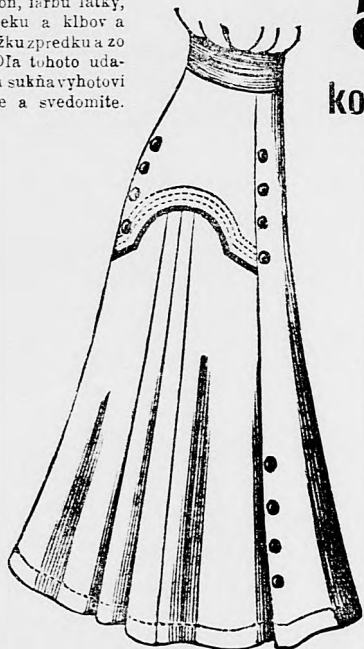
S nim proti ľudu, proti ľudovej strane spojil sa miestny rímsko-katolícky organista-učiteľ Eugen Bremický a za pálenku a cigare i miestny kostolník Jórek Za miška. Započala sa kortesačka a pijatika, akej v Kolačkove ešte počas žiadnych volieb nebolo. Rychtár hrozil žandarmi, menom notára, menom Oršáckeho, učiteľ školskými pokutami a že ak Salamon nevyjde, on nebude sa v Kolačkove ženit; kostolník, ktorý sám vóta nemá, lapal a svolával ľudi «na kolbásky». Takým spôsobom naverbovali na Salamona 26 voličov. 16 voličov vytrvalo verne pri Beszkidovi.

Klika Salamonovská ešte i teraz po volbe straší a hrozí, lenže sa jej ani deti neboja:

A kolačkovský rychtár je ešte ani nie notár, ani nie oršácky, ani nie föispán, ale ešte ani len «pán».

Eudák.

Pri objednávke prosíme udať fazón, farbu látky, ši ku drieku a klbov a sukne džukzpredku a zo zadku. Dľa tohoto udania každá sukňavyhotovi sa pre-ne a svedomite.

5
korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaniu a obyčajnému noseniu vkusne zostavená solídnu prácou. Feš passe ozdobená je bortňou a šujtášmi hodobavného lesku, pod ktorými z boku sú vkladané a zpredku prázdne faldne. Z látky novej bruenskej vzorky svetlo-bielo alebo olivo-bielo prskanej, alebo jednoduch-j čikovanej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota **5 korún.** — Reklám sukňa výlučne len v jablčnej hladkej drapp farbe večnej trvanosti **5.50 korún.** — Z lodenu alebo z polovičateho sukna v čiernych, sivých, tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených farbách **6 korún.**

„KU SCHOSSENFABRIKE“
XVI, VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.
Dopisovanie v slovenskej reči.

Direkciu Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa, prišla a úplne sodpovie, včul ale prosím poslať mi ešte jednu tej istej vzorky a spodobnými hodobavného lesku bortňami z tejže tmavo-svetlej brnenskej látky atď za 5 korún.

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úpinou uctou Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 933. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby dostávame každodenne.

Rozmary a Zarty.

Zo školy. Učiteľ: Povedz mi Janko, čo je za rozdiel medzi ježom a rybou?

Janko (po krátkom rozmýšľaní): Jež nosí kosti z vonku a ryba vnútri.

★

V dlhý deň. Mojšl, phod frišthukovať!

— Ja nejdem, lebo po prvé jach nikdy nefritikujem, pho duruhé dnes je jomkipur a je huncut, kto vtehdy fruštikuje a po tretie, jach som už fruštikoval.

Púť do Lourdes-u. Pri protektoráte a osobnom súčasneni sa osvieteného pána biskupa Kohl a s povolením najdostojnejšej vrchnosti cirkevnej, prevelebný pán Alexander Gaibl, opát-kanonik (Pozsony, Káptalan-utca 3.) s odchodom 26. júla b. r. vede púť do Lourdesu cez Švajciarsko a Francúzsko, pri návrate cez Maria Einsiedel. Ceny cesty sú: I. trieda 520 kor., II. tr. 400 kor. III. tr. 250 korún. Hlásť sa možno u prevelebného pána opáta kanonika Alexandra Gaihl do 25. tohoto mesiaca, tamže k dostaniu sú aj cestovné programy, prihlasy prijímajú sa len v obmedzenom počte.

Odkazy redakcie.

J. T. Dr. Vďačne v budúcom čísle.

A. D. B. Škoda, že pozde prišlo. Budúce istotne.

Dopisovateľ P. Čakali sme do pozdného večera, ďalej nebolo možno. Teda v nasledujúcom čísle.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 4. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. **Pšenica:** ússká K 21.50—23.00, stolnobelohradská K 21.00—22.70, peštianska K 21.10—22.80, banátska K 21.50—22.60. — **Raž:** prvotriedna K 15.10—15.20, druhotriedna K 14.80 do 15.00. — **Jačmeň:** prvotriedny K 12.20—12.30, druhotriedny K 11.60—12.10. — **Proso:** K —, do —. — **Ovos:** prvotriedny K 14.00—138.0, druhotriedny K 13.40—14.90. — **Kukurica:** K 10.95—11.15 **Repica:** K —. —. —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	17.80	17.40	71.00	16.60	20.60	201.0	16.20
			č.	7	7 ¹ / ₂	8	
			K	13.40	10.40	6.40	

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 8.15, hrubé K 9.00.

Strova: Fazula obyčajná biela K 90.50—20.50.

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pomínú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplné vyzdravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na prábu franko 5 korún V. Eugen Feller lekárnik, Štubica, Kostolná-úlica č. 18. (Záhrebská-stol.)

fazula strakavá K 14:00—14:75. — *Hrach*: nelúpaný čistý K 26:00—28:00, lúpaný K 46:00—54:00. — *Šošovica*: čistá K 22:00—26:00. — *Konopné semä*: K 20:00 do 21:00. — *Mak*: K 58:00—60:00. — *Rasca* (kmín): Kor. 107:00—108—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 182:00—183:00 vidiecka K 000:00—000:00.

Datelinové semä: Červená datelina K 86:00—94:00, lucerna jasnozrná K ———— za 100 kg

Lekvár: srbský K ——— bosenský K ——— — po 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 89:00 do 90:00, kockový K 91:50—92:50, zltý K ———— zu 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35:50, fiumánsky White-Star (***) K 29:50 za 100 kilogr. so sušom.

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom 180:00 do 180:00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 50:50—51:00.

Slanina: mestská 4-kusová K 162:00—163:00 3-kusová K 164:00—165:00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

97.196—910. számhoz.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje 1910.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A pozsony-ujváros-szombathelyi vonalon. A Pozsony—Ujvárosról d. e. 8 óra 13 perckor érkező tehervonat, a nyári időnyben nem fog személyszállítással közlekedni.

A felsőőr-felsőőrvi vonalon. A múlt év nyarán közlekedett vegyesvonatpár az idén ismét forgalomba lesz helyezve.

A győr-jutas-ujdombóvári vonalon. A Jutasról reggel 6 óra 14 perckor induló és Ujdombóvárra d. e. 11 óra 45 perckor érkező személyvonat, Jutason csatlakozásba hozatik az oda Győr felől d. e. 8 óra 6 perckor érkező személyvonattal és Jutasról d. e. 8 óra 17 perckor indulva, Ujdombóvárra d. u. 1 óra 39 perckor fog érkező.

A bányida-pápai vonalon. A Varsányból jelenleg éjjel 3 óra 26 perckor induló és Bányidára reggel 6 óra 38 perckor érkező vegyesvonat, Varsányban csatlakozásba hozva az oda Pápa felől reggel 5 óra 18 perckor érkező vegyesvonattal, Varsányból reggel 5 óra 59 perckor fog indulni és Bányidára d. e. 8 óra 44 perckor fog érkező.

A székesfehérvár-paksi vonalon. A Székesfehérvár—Börgönd között a múlt év nyarán közlekedett idényvonatok, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba helyeztetnek, e vonalrészen ezenkívül 3 új vegyesvonat lesz forgalomba helyezve. Az egyik Székesfehérvárról d. u. 1 óra 14 perckor indulva, Börgöndre d. u. 1 óra 31 perckor fog érkező, a másik, Székesfehérvárról este 6 óra 51 perckor indulva, Börgöndre este 7 óra 3 perckor fog érkező, az utóbbi vonat csak június 15-től szeptember 15-ig fog közlekedni.

A budapestkeleti pályaudvar—adony-pusztaszabolcs—tapolcai vonalon. A múlt év nyarán forgalomban volt idényvonatok ismét közlekedni fognak, olyképen azonban, hogy a Budapest keleti p.-udvarról tavaly d. e. 8 óra 20 perckor indult és Tapolcára d. u. 1 óra 35 perckor érkezett gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról az idén d. e. 8 óra 5 perckor indulva, Tapolcára már d. u. 5 óra 00 perckor indult és Budapest keleti pályaudvarra éjjel 10 óra 35 perckor érkezett gyorsvonat Tapolcáról az idén este 6 óra 15 perckor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra éjjel 11 óra 30 perckor fog érkező. A Tapolcáról jelenleg d. u. 5 óra 16 perckor induló és Alsóőrre este 7 óra 42 perckor érkező személyvonat

május 1-én megszűnik közlekedni, helyette egy új vonat lesz forgalomba helyezve, mely Tapolcáról este 7 óra 25 perckor indulva, Alsóőrre éjjel 9 óra 40 perckor fog érkező. Az Alsóőrrel jelenleg reggel 6 óra 15 perckor induló és Tapolcára d. e. 8 óra 47 perckor érkező személyvonat Alsóőrrel reggel 5 óra 22 perckor fog indulni és Tapolcára reggel 7 óra 30 perckor fog érkező.

A celdömölk-csáktornyai vonalon. A jelenleg Zalaszentiván—Kisfaludpusztáról reggel 4 óra 39 perckor induló és Csáktornyára d. e. 8 óra 53 perckor érkező vegyesvonat csak Zalaegerszegtől kiindulól fog közlekedni, ahonnan reggel 4 óra 10 perckor indulva, Csáktornyára már reggel 7 óra 33 perckor fog érkező. Zalaszentiván—Kisfaludpuszta és Zalaegerszeg között három új vegyesvonat helyeztetik forgalomba; az egyik Zalaszentiván—Kisfaludpusztáról éjjel 11 óra 6 perckor indul és Zalaegerszegré éjjel 11 óra 25 perckor érkező, a második Zalaszentiván—Kisfaludpusztáról éjjel 3 óra 6 perckor indul és Zalaegerszegré éjjel 3 óra 25 perckor érkező, a harmadik Zalaegerszegről éjjel 1 óra 35 perckor indul és Zalaszentiván—Kisfaludpusztára éjjel 1 óra 54 perckor érkező. Ez a három vonat közvetlen összeköttetést közvetít Zalaegerszegré Nagykanizsa és Szombathely felől.

A zalaszentiván-kisfaludpuszta-zalaszentiváni vonalon. E vonalon, csatlakozólágg az előző pont alatt jelzett vonatokhoz, szintén három új vegyesvonat helyeztetik forgalomba. Az egyik Zalaszentivánról éjjel 10 óra 50 perckor indul és Zalaszentiván—Kisfaludpusztára éjjel 10 óra 56 perckor érkező, a második Zalaszentivánról éjjel 2 óra 50 perckor indul és Zalaszentiván—Kisfaludpusztára éjjel 2 óra 56 perckor érkező, a harmadik Zalaszentiván—Kisfaludpusztáról éjjel 1 óra 4 perckor indul és Zalaszentivánra éjjel 2 óra 00 perckor érkező.

Az ukk—balatonszentgyörgyi vonalon. Balatonszentgyörgy—Tapolca között egy új reggeli és egy új esti vegyesvonat helyeztetik forgalomba. A reggeli vonat Balatonszentgyörgyről reggel 4 óra 15 perckor érkező, az ellenirányú esti vonat Tapolcáról este 9 óra 44 perckor indul és Balatonszentgyörgyre éjjel 11 óra 15 perckor érkező. Keszthely—Balatonszentgyörgy között két új reggeli vegyesvonat helyeztetik forgalomba, az egyik Keszthelyről reggel 3 óra 58 perckor indul és Balatonszentgyörgyre reggel 4 óra 21 perckor érkező, a másik Balatonszentgyörgyről reggel 5 óra 4 perckor indul és Keszthelyre reggel 5 óra 28 perckor érkező.

A zágráb—csáktornyai vonalon. A Zabolca—Krapina—Teplicéről este 7 óra 24 perckor

kor érkező tehervonat minden vasár- és ünnepnapon személyszállítással fog közlekedni. A Varasd—Teplic és Varasd között az előző évek nyarán közlekedett idényvonatpár ugyanarra az időtartamra újból forgalomba helyezve.

A caprag—virginmost—károlyvárosi vonalon. Az összes személyszállító vonatok menete gyorsítottatik. A Károlyvárosról jelenleg reggel 6 óra 30 perckor induló és Capragra d. u. 12 óra 55 perckor érkező vegyesvonat Károlyvárosról reggel 6 óra 49 perckor indulva Capragra d. u. 12 óra 43 perckor fog érkező; a Capragról jelenleg d. u. 9 óra 39 perckor induló és Károlyvárosra d. u. 3 óra 14 perckor érkező vegyesvonat személyvonattá átminősítve Capragról d. e. 9 óra 50 perckor indulva, Károlyvárosra d. e. 2 óra 37 perckor fog érkező; a Capragról jelenleg reggel 1 óra 14 perckor induló és Károlyvárosra d. e. 11 óra 44 perckor érkező vegyesvonat Capragról reggel 5 óra 30 perckor fog indulni és Károlyvárosra d. e. 10 óra 46 perckor fog érkező; a Károlyvárosról jelenleg d. u. 1 óra 20 perckor induló és Capragra este 8 óra 35 perckor érkező vegyesvonat, személyvonattá átminősítve, Károlyvárosról d. u. 5 óra 48 perckor fog érkező.

Változások az orient ill. ostende expressvonatok menetrendjében. A jelenleg minden kedden, csütörtökön és szombaton közlekedő, Belgrádból d. u. 4 óra 17 perckor induló és Budapest nyugati p.-udvarra éjjel 10 óra 55 perckor érkező keleti express vonat Belgrádból minden kedden, csütörtökön és szombaton éjjel 10 óra 15 perckor indulva, Budapest nyugati p.-udvarra minden szerdán, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 25 perckor fog érkező.

A jelenleg minden szerdán és vasárnap Orsováról d. u. 3 óra 15 perckor induló és Budapest nyugati p.-udvarra minden csütörtökön, ill. hétfőn éjjel 12 óra 50 perckor érkező express-vonat Orsováról minden szerdán és minden vasárnap este 8 óra 20 perckor fog indulni, Budapest nyugati p.-udvarra minden csütörtökön és minden hétfőn reggel 6 óra 30 perckor fog érkező.

A jelenleg naponta Budapest ny. p. u.-ról éjjel 1 óra 00 p.-kor induló és Wienbe reggel 7 óra 00 p.-kor érkező expressvonat Budapest ny. p. u.-ról reggel 6 óra 50 p.-kor fog indulni és Wienbe d. e. 11 óra 00 p.-kor fog érkező.

Az ellenirányban, vagyis a nyugotról kelet felé közlekedő keleti, illetve ostendei expressvonatok menetrendi változást nem szenved.

Budapest, 1910 április.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce **barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru** plátna všetkých šatových látok (štofov) zimmých i letných atď. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého materialu, zasiela s poštovou dobierkou a nezodpovedný tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystřim n/Metují (Čechy) Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 1c K. Objednavky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov nezasielam.

Najlepší český prameň k objednaníu.**Lacné perie na postel!**

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h. 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednani 5 kg. franco. —

Hotové postele z hustej tkanyni červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K polpaperie 20 K; paperie 24 K. jednotlivé periny 10 K, 12 K 14 K, 16 K. podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovor dobierkou od 12 K počnúc franco. Výmena alebo návrat dovolené

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmewald. Cenniky franco zdarma.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Lacné české perie.

5 kilo : nové tmavé drápané kor 9'60, leďšie 12 kor.

Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor.

Biele ako snah mäkké ak páper, driapané 30 cor. 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamenenie a nazpät prijatie je pod tou vynnimou dovozenejší sa poštové straty vynahradia. — **Benedikt Sächsel, Lobes Nr. 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Oznamy prijíma administracia**„Krestan“**

Budapest,

Szentkirályi-u. 28.

„Császár“-prskáč pri záruke 5 rokov.

Posiaľ 20 zlatých, včul len 12 zlatých.

Najnovšieho vystrojenia vzorka 1909. najnovší a naj-dokonálejší prskáč. Z pevnej mede. Viac 100.000 kusov v obchode. — Počtené listy podakovania.

Adresa k objednaníu : **PAVEL SOHR, Somogyszill.**

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat treba len pôvodný slanovinový lieh sily.

Ktorá kosa je najlepšia?

pýta sa mnohé kosity probujúci a mnohokrát hospodár. Na toto odpovedáme dla nášho presvedčenia: najlepšia kosa na svete je

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ktora sa shotovuje zo zlatnej kanonovej ocele z miešaniny najslachetnejších kovov zloženej a odborne umeleckým sposobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytrvalosť jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha avetko možné tohoto odboru.

Sposob dorábamia kôs tohoto odboru je tajomštvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť takejto kosity sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosity potáznóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri onjednani 5 kusov kôs počtove útraby platí fabrika. Pri objednani 10 kusov platí počtove úraty a pripojuje jednu kosu na pridavok zdarma. — Za každú kanonovej ocele kosu prejma sa dobrostanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa

dobrou kosou kanonovej ocele (zskusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosamiani jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele na 250—300 krokov može sa ko-if po jednom ostrení, jedno kuvanie dostatočné je na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele, zasiela sa ku ruce chlapa sostavená nakuvaná a vyprobovaná.

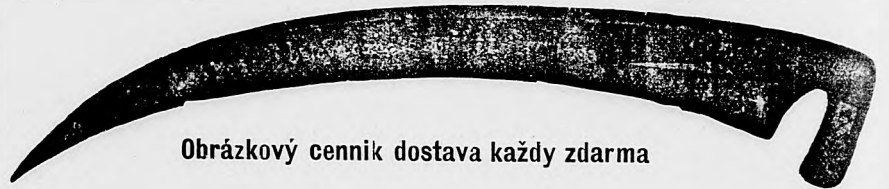
Pri Gnneral Dewett kose z kanonovej ocele odberateľ nemá žiadného risika bo nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosity od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele A sme o tom presredčeni, že kto ráz robil s takouto kosou iné kosity nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavatetov maju zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na pohotove Cennik nech si každý na dopisnícke pyta. Ceny Gnnérale Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladívko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr. Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosu 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou pát rokov 1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cennik dostava každý zdarma